

Nr 125.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående registratortorn E. Rahmns uppförande å allmänna indragningsstaten; given Stockholms slott den 20 februari 1920.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen besluta,

att registratortorn i sjöförsvarsdepartementet Elis Rahmn skall den 1 juli 1920 uppföras å allmänna indragningsstaten, med rätt för honom att uppbära de avlöningsförmåner å tillhoppa 6,913 kronor 55 öre, för år räknat, av vilka han vid överflyttningen är i åtnjutande, därvid beträffande dyrtidstillägg åt Rahmn skall, så länge han innehar berörda avlöningsförmåner, gälla vad om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst vid överflyttningen är eller därefter må bliva stadgat, dock med skyldighet för Rahmn ej mindre att, i händelse han efter överflyttningen till indragningsstaten erhåller annan ordinarie befattning å rikets, riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag, än även att, när han, kvarstående å indragningsstaten, uppnått 65 levnadsår, från och med månaden näst därefter åtnöjas med pension å indragningsstat, motsvarande den del av de till honom å indragningsstaten utgående avlöningsförmåner, som är att hänföra till lön och ålderstillägg, eller 3,500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 20 februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anförde chefen för sjöförsvarsdepartementet, statsrådet friherre Palmstierna följande.

Sedan 1919 års lagtima riksdag bifallit en av Kungl. Maj:t till nämnda riksdag avlåten proposition (nr 359) med förslag till lag om statsdepartementen, vilket förslag innebar en i väsentliga avseenden ändrad departementsindelning, utfärdades den 19 juni 1919 lag i ämnet. Denna lag upptager i enlighet med Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut bland i lagen angivna nio departement ett försvarsdepartement för försvarsväsendet till lands och sjöss.

I proposition (nr 3) till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t därefter framlagt förslag till definitiv organisation av departementen enligt den nya departementsindelningen och till stater för dem, att, såvitt försvarsdepartementet angår, gälla från och med den 1 juli 1920. Från och med nämnda dag skola sålunda jämlikt Kungl. Maj:ts av riksdagen numera godkända förslag de nuvarande lantförsvars- och sjöförsvarsdepartementen uppgå i det nya försvarsdepartementet.

Föredragande departementschefen har i förenämnda proposition (nr 3) till innevarande års riksdag anført bland annat, att i det nya försvarsdepartementet givetvis endast en registrator borde finnas anställd. En av de i lantförsvars- och sjöförsvarsdepartementen nu anställda två registratorerna bleve alltså övertalig. Beträffande registratorn i sistnämnda departement Elis Rahmn, vilken kvarstode å gammal stat, komme han att redan den 16 juli 1921 inträda i pensionsåldern. Föredragande departementschefen ansåge vid sådant förhållande, att det, ehuru man kunde ifrågasätta, huruvida icke nämnda tjänsteman borde uppföras å övergångsstat, i detta fall vore lämpligare att överföra honom å indragningsstat under den korta tid, som förflöte, innan han bleve berättigad att åtnjuta pension. Härom torde Kungl. Maj:t vilja, efter framställning av chefen för sjöförsvarsdepartementet, till riksdagen avlåta proposition.

Med anledning härav har jag genom ämbetskrivelse den 7 februari 1920 anmodat statskontoret att inkomma med förslag till de villkor och bestämmelser, som för Rahmns uppförande å allmänna indragningsstaten från och med den 1 juli 1920 funnes erforderliga, samt att därvid avgiva det yttrande i ärendet, vartill ämbetsverket kunde finna anledning; och har statskontoret till svar härå i skrivelse den 13 i samma månad anført följande.

Då Rahmn till följd av ändrad organisation av statsdepartementen icke längre kunde bibehållas i utövningen av sin tjänst, utan komme att från ingången av juli månad år 1920 överflyttas å indragningsstat, måste det anses riktigt — liksom det även överensstämde med vad i liknande fall förut tillämpats — att honom tillförsäkrades att intill uppnådd pensionsålder tillgodonjuta de avlöningsförmåner, som nu tillkomme honom i tjänsten. Enligt vad statskontoret inhämtat, vore Rahmn, som kvarstode å gammal stat, i åtnjutande av följande avlöningsförmåner, nämligen:

lön	kr. 2,500: —
ålderstillägg	» 1,000: —
tjänstgöringspenningar	» 1,500: —
provisoriskt avlöningstillägg (efter avdrag av 200 kronor, motsvarande pensionsavgift)	» 1,000: —
tillfällig avlöningsförbättring	» 900: —
ersättning för mistade sportelinkomster	» 13: 55
eller tillhopa	kr. 6,913: 55,
vartill komme dyrtidstillägg enligt vad därom vore särskilt stadgat.	

Samtliga förenämnda avlöningsförmåner å tillhopa 6,913 kronor 55 öre syntes Rahmn böra berättigas åtnjuta å allmänna indragningsstaten från och med den 1 juli 1920. Vad dyrtidstillägget beträffade, skulle, därest annorlunda icke stadgades, Rahmn efter nämnda dag komma att såsom befattningshavare å indragningsstat utan tjänstgörings-skyldighet åtnjuta endast det dyrtidstillägg, som tillkomme pensionerad f. d. befattningshavare i statens tjänst. Då det emellertid syntes billigt, att han, så länge han åtnjöte avlöning å indragningsstaten, icke bleve i avlöningshänseende sämre ställd än om han kunnat kvarstå i aktiv tjänst, ansåge sig statskontoret böra föreslå, att riksdagens med-givande utverkades därtill, att dyrtidstillägg åt Rahmn skulle, så länge han åtnjöte avlöning å indragningsstaten, utgå enligt de i sådant av-seende för befattningshavare i statens tjänst gällande bestämmelser.

Nu angivna förmåner borde emellertid icke tillkomma Rahmn längre än till dess att han uppfyllt villkoren för att från tjänsten avgå med pension. Då Rahmn icke ingått på ny stat och ej heller av annan an-ledning syntes vara underkastad bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, gällde i fråga om Rahmns skyldighet att från tjänsten avgå och hans rätt till pension vad i dessa avseenden funnes stadgat i kungörelsen den 12 juli 1878 angående villkoren för åtnjutande av de från 1879 års början fastställda löneförmånerna för vissa avdelningar av Kungl. Maj:ts kansli; och skulle enligt nämnda kungörelse tjänsteman, som uppnått 65 levnads- och minst 35 tjänstår, vara förpliktad att med oavkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten avgå från tjänsten. Då Rahmn den 16 juli 1921 uppnådde 65 års ålder och vid nämnda tidpunkt torde kunna räkna mer än 35 år i statens tjänst, borde stadgas skyldighet för honom att då frånträda förenämnda avlöningsförmåner och dyrtids-tillägg samt från och med månaden näst därefter åtnöjas med pension å allmänna indragningsstaten, motsvarande den del av avlöningsförmå-nerna, som vore att hänföra till lön och ålderstillägg. Pensions-beloppet skulle alltså bliva 3,500 kronor.

I detta sammanhang ville statskontoret icke underlåta att erinra därom, att enligt 1917 års riksdags beslut en med Rahmn då likställd tjänsteman i sjöförsvarsdepartementet, nämligen dåvarande kanslisekre-teraren R. A. Sundin, fått sig tilldelad en tilläggspension av 500 kronor, så att han i pension åtnjöte tillhopa 4,000 kronor. Anledningen till beviljande av sådan tilläggspension torde vara att söka i billigheten att mildra den oförmånliga ställning i pensionshänseende i jämförelse med andra motsvarande befattningshavare, vari statsdepartementens

tjänstemän kommit till följd av den fördröjda löneregleringen för departementen. Beviljandet av tilläggs pensionen, som motsvarade en del av det provisoriska avlöningstillägget, måste därför anses innebära en åtgärd, som ansetts nödig i avvaktan på den blivande definitiva löneregleringen för statsdepartementen. Sådan lönereglering gällde sedan ingången av år 1918, men Rahmn hade funnit med sin fördel förenligt att kvarbliva på den äldre staten. Vid sådant förhållande och ehuru vissa billighetsskäl måhända skulle kunna göras gällande för beredande av tilläggs pension jämväl åt Rahmn, hade statskontoret för sin del icke ansett sig böra därom väcka förslag.

I föregående fall, då tjänst innehavare överförs till åtnjutande av avlöning å allmänna indragningsstaten, hade, såsom exempelvis beträffande lektorn vid sjökrigsskolan J. A. Bruun, som enligt 1912 års riksdags beslut överflyttats å indragningsstat, plägat stadgas skyldighet att i händelse av erhållande av viss ny ordinarie befattning frånträda eller vidkännas minskning i de på indragningsstaten anvisade avlöningsförmånerna. Ehuru ett dylikt stadgande med hänsyn till den levnadsålder, som Rahmn uppnått, i detta fall torde sakna praktisk betydelse, hade statskontoret likväl icke velat underlåta att föreslå ett dylikt förbehåll även i fråga om Rahmns avlöning å indragningsstaten.

Statskontoret har slutligen hemställt, att förslag till riksdagen måtte i enlighet med vad sålunda av ämbetsverket anförts avlåtas till riksdagen.

Då föredragande departementschefen i förutnämnda proposition nr 3 till innevarande års riksdag förordat, att registratorn i sjöförvarsdepartementet Elis Rahmn, vilken den 22 december 1892 utnämndes till innehavare av registratorsbefattningen, skulle vid försvarsdepartementets trädande i verksamhet den 1 juli 1920 överföras å allmänna indragningsstaten, var detta närmast föranlett därav, att Rahmn redan den 16 juli 1921 inträder i pensionsåldern och alltså, därest han skulle överföras å försvarsdepartementets övergångsstat, endast under föga mer än ett år komme att kvarstå å denna stat med tjänstgörings-skyldighet i nämnda departement. Härvid torde jag få tillägga, att Rahmn under den tid, han beklätt registratorstjänsten i sjöförvarsdepartementet, nästan uteslutande varit upptagen med registrators-göromål, varför det med hänsyn även till hans ålder torde möta svårigheter att bereda honom lämplig sysselsättning i det nya försvarsdepartementet. Jag anser mig alltså nu böra tillstyrka, att Rahmn den 1 juli 1920 uppföres å allmänna indragningsstaten.

Departements-
chefens
yttrande.

Beträffande de villkor och bestämmelser, som i samband därmed böra stadgas, har jag icke något att erinra mot statskontorets i sådant hänseende avgivna förslag.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen besluta,

att registratorn i sjöförvarsdepartementet Elis Rahmn skall den 1 juli 1920 uppföras å allmänna indragningsstaten, med rätt för honom att uppbära de avlöningsförmåner å tillhoppa 6,913 kronor 55 öre, för år räknat, av vilka han vid överflyttningen är i åtnjutande, därvid beträffande dyrtidstillägg åt Rahmn skall, så länge han innehar berörda avlöningsförmåner, gälla vad om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst vid överflyttningen är eller därefter må bliva stadgat, dock med skyldighet för Rahmn ej mindre att, i händelse han efter överflyttningen till indragningsstaten erhåller annan ordinarie befattning å rikets, riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag, än även att, när han, kvarstående å indragningsstaten, uppnått 65 levnadsår, från och med månaden näst därefter åtnöjas med pension å indragningsstat, motsvarande den del av de till honom å indragningsstaten utgående avlöningsförmåner, som är att hänföra till lön och ålderstillägg, eller 3,500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter tillstyrkta hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

Henning Öhman.